

ISBN 90 313 4773 6

Auteur

J.J.M. van Hagen
S.B. Kuipers

Kerntaak

De leerinhouden in dit basiswerk zijn gebaseerd op kerntaak 1 van het kwalificatiedossier Apothekersassistent 2006-2007: *Afhandelen van recepten*.

Belangrijke processen uit deze kerntaak:

- De apothekersassistent verzorgt de uitgifte van het geneesmiddel; zij:
  - registreert het geneesmiddel bij uitgifte volgens de kenmerken van de vergoedingsregels van de verschillende verzekeringen;
  - voert eventuele kassahandelingen uit.

Kernopgaven

De kernopgaven die behoren bij de kerntaak *Afhandelen van recepten* en die van toepassing zijn op dit basiswerk zijn:

- a** belangen van zorgvrager, apotheker en behandelaar versus eigen belangen van de apothekersassistent;
- b** zelfstandig werken versus overleggen/overdragen.

Competenties

De competenties die van toepassing zijn op de kerntaak *Afhandelen van recepten* en dit basiswerk:

- beoordelen eigen bevoegdheid en bekwaamheid;
- communiceren tijdens werkzaamheden;
- samenwerken;
- functioneren onder druk;
- voorbereiden (eigen) werkzaamheden;
- zorg dragen voor kwaliteit;
- rapporteren over werkzaamheden;
- beroepscompetenties ontwikkelen;
- klantgericht handelen;
- uitvoeren van receptcontrole.

De keuzes en dilemma's die verwoord zijn in het kwalificatieprofiel bij kerntaak 1 komen aan de orde. De apothekersassistent staat regelmatig voor de afweging alternatieven te verstrekken bij het niet-vergoeden van een product. Bovendien moet ze beoordelen of een verstrekking wel of niet voor vergoeding door de zorgverzekering in aanmerking komt. Het verstrekken van een middel dat niet voor vergoeding in aanmerking komt, zonder dat met cliënt te overleggen, kan tot grote financiële consequenties leiden voor zowel cliënt als de organisatie.

Inhoudelijke verantwoording

Het verstrekken van geneesmiddelen en de wijze waarop de vergoeding daarvoor tot stand komt, vormen een belangrijk onderdeel van het werk van apothekersassistenten. Toch is deze meer bedrijfsmatige kant van het beroep van oudsher nauwelijks in de opleiding aan de orde gekomen. De regelgeving was veelal uniform voor alle zorgverzekeraars en de regionale praktijk verschilde te zeer om daarvoor eenduidig lesmateriaal te ontwikkelen. Met de komst van de nieuwe zorgverzekeringswet in 2006 is het zorgstelsel grondig gewijzigd.

De regiefunctie van zorgverzekeraars maakt dat in de praktische uitvoering van de regelgeving toch nog grote verschillen kunnen ontstaan.

Die regelgeving bepaalt veel van het werk van een apothekersassistent. Niet alleen of het geneesmiddel voor rekening van de zorgverzekeraar verstrekt mag worden, maar ook welke financiële consequenties er zijn voor de patiënt. Ethische dilemma's en keuzes komen daarbij dagelijks voor.

De nieuwe zorgverzekeringswet en de wetgeving rond prijsstelling van geneesmiddelen en hulpmiddelen zijn in dit basiswerk kort en bondig beschreven en in hoofdlijnen verwoord op het niveau van werkzaamheden voor (aspirant)apothekersassistenten. Het uitleggen van het hoe en waarom van de prijsstelling en het al dan niet vergoeden door zorgverzekeraars, is een taak van de opleiding. Vandaar dat het ook als onderdeel van de kerntaak *Afhandelen van recepten* is opgenomen in het kwalificatiedossier.

Dit basiswerk is gebaseerd op de gangbare praktijk in de openbare apotheek en de wet- en regelgeving in deze.

Didactische verantwoording

In dit basiswerk zijn de uitgangspunten en beleidslijnen van de zorgverzekeringswet en de wijze waarop vergoeding voor de verschillende producten in de apotheek tot stand komen, beschreven. Dit basiswerk biedt de theoretische basis voor het conform de regels van de zorgverzekeringswet afleveren van geneesmiddelen en hulpmiddelen. De praktische invulling zal in de beroepspraktijkvorming moeten plaatsvinden. Simulatie in een opleiding is vrijwel niet te realiseren.

Praktische tips

Kerntaak Afhandelen van recepten

- Het afhandelen van recepten conform de verstrekkingregels van zorgverzekeraars is aan verandering onderhevig en sterk regionaal bepaald. De (basis)theorie dient geleerd te worden uit dit basiswerk, maar de praktijk dient geobserveerd en uitgevoerd te worden in de beroepspraktijkvorming.
- De voornamelijk theoretische leerstof kan door zelfstudie of gecombineerde zelfstudie en klassikaal of groepsgewijs onderwijs worden aangeleerd. Toetsing van de theoretische kennis is mogelijk door middel van de (zelf)studievragen op de bijgeleverde cd-rom.
- Deze theoretische kennis zal getoetst moeten worden om de begrippen te kunnen plaatsten in de context van de beroepspraktijkvorming.
- De toetsing zal plaats moeten vinden op basis van beoordelingslijsten zoals ontwikkeld door STEAG in het kader van Meesterproeven. De toetsing zal vooral in de beroepspraktijkvorming plaatsvinden
- Als aanvulling op de opdrachten op cd-rom is een aantal praktijkopdrachten opgenomen aan het eind van deze docenteninformatie.

Hulpmiddelen op de beroepspraktijkvormingsplaats

- computerapparatuur met apotheekinformatiesysteem (Microbais, APCOS of Pharmacom);
- kwaliteitshandboek met werkinstructies en protocollen met betrekking tot afleveren van producten op machtiging.

Naslagwerken

- medewerkerscontracten en polisinformatie van zorgverzekeraars (schriftelijk en online);
- websites van zorgverzekeraars.

Praktische en/of stageopdrachten

- Ga na wat de grootste zorgverzekeraar is waarmee de stageapotheek te maken heeft.
- Welke informatie, in de vorm van medewerkerscontracten en polisinformatie van zorgverzekeraars (schriftelijk en online), is in de stageapotheek aanwezig?
- Noem vijf grote zorgverzekeraars in Nederland.
- Voor welke geneesmiddelen moet een machtiging aangevraagd worden voordat tot verstrekking voor rekening van de zorgverzekeraar overgegaan mag worden?
- Hoe wordt een dergelijke machtiging in de apotheek verwerkt, zodat bij een volgend recept duidelijk is dat de patiënt dit middel voor rekening van de zorgverzekeraar verstrekt mag krijgen?
- Als er voor een geneesmiddel een machtiging moet zijn en die is niet afgegeven door de zorgverzekeraar, mag je dat geneesmiddel dan wel afleveren als de patiënt daar een recept voor heeft? Vraag naar de regels die daarvoor in de stageapotheek gelden.
- Welke regels hanteert de stageapotheek voor de hoeveelheden geneesmiddel die per keer verstrekt mogen worden?
- Niet iedere assistente kan voor al die bijzondere geneesmiddelen en hulpmiddelen onthouden welke regels er zijn voor vergoedingen. Op welke manier kan een assistente in jouw stageapotheek informatie daarover vinden?
- Mag je voor iemand die een half jaar op vakantie gaat, alle geneesmiddelen meegeven voor rekening van de zorgverzekeraar? Zo nee, wat moet er dan gebeuren?
- Op welke wijze probeert de stageapotheek te voorkomen dat er verspilling van incontinentiemateriaal plaatsvindt?
- Hoeveel teststrips en lancetten mogen verstrekt worden aan een diabetespatiënt die viermaal per dag insuline moet spuiten?
- Een patiënt moet een geneesmiddel gebruiken dat via een artsenverklaring is verkregen. (een artsenverklaring is nodig als een arts een geneesmiddel voorschrijft dat niet is geregistreerd in Nederland). Wordt een dergelijk geneesmiddel vergoed door de zorgverzekeraar?